

Bacheloropleiding Verpleegkunde

Differentiatielintstage 1 (CU13311)

STAGEHANDBOEK

Studiejaar 2018-2019

Cursuseigenaar: Karin Systemans

Juli 2018

Stagehandboek aanpassing 2018

Deze cursus van de bacheloropleiding Verpleegkunde is op de volgende onderdelen aangepast:

- voorwaarden om tot eindbeoordeling over te gaan zijn aangepast. Er is een uiterlijke inleverdatum vastgesteld, logboek is al voorwaarde voor eindbeoordeling vervallen.
- lay-out beoordelingsformulier is aangepast.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Praktische informatie	6
1. Inhoudelijk kader van differentiatielintstage 1	7
1.1 Beroepsinhoudelijke taken van de verpleegkundige binnen differentiatielintstage 1	7
1.2 Houdingsaspecten als beroepsbeoefenaar en werknemer	7
2. Het stageleerplan	8
2.1 De voorbereiding op de stage	8
2.2 Het stageleerplan en de activiteiten	8
2.3 De leerplanning	8
2.5 Stageleerplan.....	9
3. Verslaglegging en reflectie	12
3.1 Logboek	12
3.2 Reflectie.....	12
4. Toetsing	13
4.1 De goedkeuring van het stageleerplan.....	13
4.3 De eindbeoordeling	14
4.4. Herkansing van de stage.....	15
Bijlage 1: Houdingsaspecten van de stagiair als beroepsbeoefenaar/ werknemer	16
Bijlage 2: Beoordelingsformulier stageleerplan	17
Bijlage 3: Eindbeoordelingsformulier	18
Bijlage 4: Presentielijst differentiatielintstage 1	26

Inleiding

Dit stagehandboek is bestemd voor studenten in de Bacheloropleiding Verpleegkunde van de HZ University of Applied Sciences, praktijkopleider(s) en werkbegeleider(s).

Het bevat informatie over de volgende onderdelen:

- Uitgangspunten en organisatie van de stage;
- Begeleiding en beoordeling;
- Bijlagen met de beoordelingsformulieren.

De stage in het derde leerjaar is gericht op verkenning van de specifieke patiëntenpopulatie van de stageplaats. Vervolgens vindt verdieping plaats in specifieke patiëntenproblematiek in de diverse settingen van de gekozen differentiatie, waarbij het verpleegkundig redeneren centraal staat.

Tijdens de stage verschuift het aandachtsgebied van de stage van micro- naar mesoniveau. Naast de belangrijke rol van zorgverlener bij complexere situaties staat nu ook de rol van regisseur centraal, waarbij het integrale zorgproces van de zorgvrager wordt gecoördineerd. Door het verder ontwikkelen van een kritische houding wordt van de student een bijdrage gevraagd om de zorgverlening efficiënter en effectiever te laten verlopen.

Tijdens de gehele stage wordt de beroepshouding in relatie tot de beroepsinhoud, de samenwerking en opleiding verder ontwikkeld. Kritische reflectie wordt hierbij gezien als een belangrijk middel om te leren.

Deze stage heeft een sterke relatie met de cursus Klinische Toepassing 3 (KT3). De stage biedt een belangrijke input voor casuïstiek in de lessen op school en vice versa. Hierdoor ontstaat er een wisselwerking tussen hetgeen op school geleerd wordt en de praktijk. In differentiatielintstage 1 gaat de student theorie en vaardigheden die hij/zij op school geleerd heeft integraal als competentie in de praktijk toepassen. De doelstellingen van de differentiatielintstage 1 zijn als volgt.

De student:

- Verleent professionele zorg aan een zorgvrager(s), met meervoudige problematiek;
- Past primaire, secundaire en tertiaire preventie bij meervoudige problematiek toe;
- Geeft op basis van een programmatische aanpak informatie, voorlichting en advies aan individuen en groepen om een gezonde leefstijl te bevorderen;
- Coördineert de verpleegkundige zorg, waardoor het een continu integraal proces is gericht is op het welzijn van de zorgvrager;
- Levert een bijdrage aan het tot stand komen van het verpleegbeleid op de afdeling om de zorgverlening op de afdeling zo efficiënt en effectief mogelijk te laten verlopen;
- Staat ter ondersteuning de collega met raad en daad ter zijde;
- Vervult een actieve rol in de vernieuwing van het beroep en het bevorderen van het beroepsbewustzijn (verbinden met beroepshouding);
- Is actief met deskundigheidsbevordering bezig;
- Heeft een goede houding met betrekking tot inhoud van de stage, samenwerking en leerproces.

De complexiteitsgraad loopt gedurende de stage op tot het S-niveau. Dit *betekent dat de student zelfstandig, sturend en vernieuwend is ten aanzien van alle competenties in complexe beroepssituaties in het werkveld van de gekozen differentiatie.*

Het S niveau vertaalt zich door aan de eerder genoemde doelstellingen het volgende toe te voegen:

- ✓ Maakt hierbij gebruik van standaard procedures en ontwerpt nieuwe procedures. Destilleert zelf taken uit het verloop van het zorgproces. Delegeert indien nodig taken en is verantwoordelijk voor de gehele zorguitvoer. Hierbij wordt samengewerkt met andere deskundigen van buiten de afdeling.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 staat de inhoud van de stage beschreven, zoals aan welke competenties en deeltaken er tijdens de stage gewerkt moeten worden met de daarbij behorende doelen.

Hoofdstuk 2 gaat in op het stageleerplan, de voorbereiding en de planning. De student legt de uitvoering van het leerplan vast in verslagen. Welke verslagen dit zijn staat in hoofdstuk 3.

In hoofdstuk 4 wordt de toetsing omschreven.

Praktische informatie

Naast dit stagehandboek is er het Algemene Stagehandboek voor relevante achtergrondinformatie in de vorm van regelgeving, wijze van begeleiding, contactgegevens van stagedocenten, een hulpmiddel bij de beoordeling etc.

De stage omvat 20 ECTS, en is daarmee **560 studiebelastingsuren (SBU)**.

- Voorafgaand aan de stage staat week 35 in het teken van voorbereiding op de stage en de cursussen in het eerste semester. In de studentenhandleidingen van KT3 en PV4 staat de inhoud van week 35 beschreven.
- De stage begint met een intensieve inwerkperiode van drie weken à 36 uur per week (week 36, 37 en 38). Dit houdt in: **108 uren stage** in deze periode van drie weken.
- Vanaf week 39 t/m week 3 wordt **324 uur lintstage** gelopen. Dat betekent gemiddeld 20,25 uren stage per week. Er is één lesdag op de HZ per week (woensdag).
- Daarnaast heeft de student wekelijks een roostervrije dag die wordt gepland in overleg met de stage-instelling (**128 SBU**).
- De uren van de lesmiddag op de leerafdeling vallen onder de stage-uren.
- Het is belangrijk dat de stage-uren goed verspreid worden over het semester, gezien de opdrachten in de parallel lopende cursussen die uitgaan van een wisselwerking met de praktijk (stage). Het lopen van meer uren van stage in het begin om eerder klaar te zijn met de stage is nadrukkelijk **niet** de bedoeling.

1. Inhoudelijk kader van differentiëlintstage 1

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de beroepsinhoudelijke taken en de houdingsaspecten.

1.1 Beroepsinhoudelijke taken van de verpleegkundige binnen differentiëlintstage 1

Tijdens de stage verschuift de rol van zorgverlener meer naar die van regisseur. Dit betekent dat je je eerst verdiept in de directe patiëntenzorg en daarna zorg voor meerdere patiënten gaat verlenen van opname tot ontslag. Op deze manier ga je de hele zorgketen overzien. Concreet houd je je bezig met klinisch redeneren, gezondheidsvoorlichting en -opvoeding (GVO), cliëntsysteem / ketenzorg.

Om een beeld te krijgen welke cursussen naast de stage in het derde jaar lopen verwijzen we je naar het algemene stagehandboek. De differentiëlintstage en de cursus Klinische Toepassing 3 (KT3) hebben een nauwe samenhang, waardoor de transfer tussen theorie en praktijk en vice versa tot stand komt. Dit stagehandboek is daarom voor de student niet los te zien van de studentenhandleiding van KT3.

1.2 Houdingsaspecten als beroepsbeoefenaar en werknemer

Zowel bij beroepsinhoudelijke taken als bij het functioneren als werknemer zijn houdingsaspecten belangrijk. Ze zijn een integraal onderdeel van de competenties samen met de benodigde kennis en vaardigheden. De houdingsaspecten zijn gerelateerd aan de inhoud van de stage, de samenwerking en het leerproces (zie bijlage 1).

In het kader van de persoonlijke ontwikkeling bespreekt je deze aspecten gedurende de stage regelmatig met de praktijkopleider/werkbegeleider. De houdingsaspecten komen expliciet aan de orde bij de beoordeling van competentie 11 en 12.

2. Het stageleerplan

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de voorbereiding op de stage, het stageleerplan en de planning.

2.1 De voorbereiding op de stage

De stagevoorbereiding vindt plaats in de eerste lesweek op de HZ (week 35), in het kader van de cursus KT3, (zie ook de studentenhandleiding KT3).

De onderstaande oriënterende vragen zijn van belang bij de voorbereiding en maken van het stageleerplan.

1. Welke zorgvragers met welke problematiek kom je tegen op de stageplaats?
2. Welke basis en voorbehouden verpleegkundige handelingen vinden er veelal plaats?
3. Welke disciplines zijn er werkzaam?
4. Hoe ziet de werkstructuur eruit?
5. Wat is de relatie tussen KT3 en deze stage en hoe kan ik ervoor zorgen dat de transfer van school naar de praktijk en omgekeerd optimaal wordt?

2.2 Het stageleerplan en de activiteiten

In het stageleerplan (zie schema 1 in par 2.5) beschrijf je in de kolom welke activiteiten ondernomen worden om aan geclusterde deeltaken met de bijbehorende doelstellingen te werken. Het stageleerplan omschrijft tevens de activiteiten die ondernomen worden met betrekking tot de houdingsaspecten.

Het stageleerplan is een dynamisch document. Dat betekent dat het leerplan tussentijds kan worden aangepast, bijvoorbeeld naar aanleiding van (reflectie)gesprekken en/of voortschrijdend inzicht.

Het stageleerplan wordt door de praktijk op haalbaarheid goedgekeurd (zie bijlage 2). De stagedocent bespreekt het inhoudsniveau van het stageleerplan. (Zie hoofdstuk 4. Toetsing).

2.3 De leerplanning

Je maakt op basis van het stageleerplan met daarin de ingevulde activiteiten een *leerplanning* waarin inzichtelijk is wanneer aan welke competenties en geclusterde deeltaken wordt gewerkt en wanneer deze afgerond worden.

Houd hierbij rekening met de beoordelingsmomenten en 'deadlines' zoals beschreven in hoofdstuk 4 'Toetsing'.

2.5 Stageleerplan

Schema 1 geeft de basis om zelf een stageleerplan te maken. Hierin zijn de te behalen kerncompetenties als doelstelling omschreven. Op deze wijze wordt zichtbaar wat het verwachte eindniveau per competentie is. Je vult de kolom 'Activiteiten' in met activiteiten waarmee de deeltaak of een clustering van deeltaken behaald kan worden.

Eventueel kan gebruik gemaakt worden van bijlage 2 in het algemeen stagehandboek. Hierin worden de deeltaken vertaald naar zichtbaar gedrag.

Schema 1: Format stageleerplan

Stageleerplan			
Rol	Kerncompetentie als doelstelling omschreven	Deeltaken	Activiteiten
Zorgverlener	1. Verleent professionele zorg aan een zorgvrager(s), met meervoudige problematiek. Maakt hierbij gebruik van standaard procedures en ontwerp nieuwe procedures. Destilleert zelf taken uit het verloop van het zorgproces. Delegeert indien nodig taken en is verantwoordelijk voor de gehele zorguitvoer. Hierbij wordt samengewerkt met andere deskundigen van buiten de afdeling.	1.1 Betrokkenheid tonen voor de patiënt en zijn situatie. 1.2 Een professionele samenwerkingsrelatie aangaan. 1.3 Een assessment (behoeftepeiling) doen. 1.4 Principes van evidence based handelen toepassen. 1.5 Planmatig werken. 1.6 Verslaglegging. 1.7a Basiszorg bieden. 1.7b Geïntegreerde psychosociale zorg te verlenen. 1.7c Medisch technische zorg te regelen. 1.8 Morele handelingen, mentale handelingen en technische handelingen te integreren. 1.9 Spanningen tussen de behoeften/ belangen van de diverse patiënten te hanteren. 1.10 Informatietechnologie te gebruiken.	Toepassen klinisch redeneren volgens de proceskaart KT3. + Aanvullingen student:

	<p>2. Past primaire, secundaire en tertiaire preventie bij meervoudige problematiek toe. Maakt hierbij gebruik van standaard procedures en ontwerp nieuwe procedures. Destilleert zelf taken uit het verloop van het zorgproces. Delegeert indien nodig taken en is verantwoordelijk voor de gehele zorguitvoer. Hierbij wordt samengewerkt met andere deskundigen van buiten de afdeling.</p>	<p>2.1 Een klimaat scheppen waarin preventie kan gedijen.</p> <p>2.2 Op een professionele wijze prognoses geven over de risico's die een zorgvrager loopt.</p> <p>2.3 Gerichte keuzes maken uit verschillende beïnvloedingsmethoden.</p> <p>2.4 Vroegtijdig en proactief interventies uitvoeren, zo mogelijk gebaseerd op wetenschappelijke inzichten.</p> <p>2.5 Gebruik maken van interventiemethoden die de zorgvragers stimuleren tot gewenst gedrag.</p> <p>2.6 De omgeving beïnvloeden waardoor deze veiliger wordt.</p> <p>2.7 Uitvoering geven aan collectieve preventiemaatregelen.</p>	<p>Groepsvoorlichting geven volgens criteria KT3.</p> <p>+ Aanvullingen student:</p>
<p>Zorgverlener</p>	<p>3. Geeft op basis van een programmatische aanpak informatie, voorlichting en advies aan individuen en groepen. Om een gezonde leefstijl te bevorderen. Maakt hierbij gebruik van standaard procedures en ontwerpt nieuwe procedures. Destilleert zelf taken uit het verloop van het zorgproces. Delegeert indien nodig taken en is verantwoordelijk voor de gehele zorguitvoer. Hierbij wordt samengewerkt met andere deskundigen van buiten de afdeling.</p>	<p>3.1 Voorbeeld gedrag vertonen als werker in de gezondheidszorg (<i>heeft een open en eerlijke houding, staat open voor feedback, doet aan zelfreflectie, gaat uit van eigen kernkwaliteiten, reflecteert met anderen op eigen en professionele normen, is rolmodel</i>).</p> <p>3.2 Een situatieanalyse maken, op basis waarvan besloten wordt dat GVO nodig is (<i>Spoort risico gedragingen en risicovolle situaties op, die het gezond bestaan van individuen bedreigen; Spoort risico gedragingen en risicovolle situaties op, die het gezond bestaan van groepen bedreigen; Maakt gebruik van denkpatronen, gedragingen en ervaringen van de zorgvrager; Is alert op het verschil tussen buitenstaander en binnenstaander perspectief..</i>)</p> <p>3.3 Programmatische voorlichting geven aan individu of groep, ondersteund door andere maatregelen.</p> <p>3.4 De juiste media kiezen voor voorlichting en beïnvloeding.</p> <p>3.5 Informatie geven op een verantwoorde manier.</p> <p>3.6 Zo nodig barrières wegnemen, die het de zorgvrager moeilijk maken om inderdaad wat met de informatie te doen.</p> <p>3.7 Feitelijke informatie aan de zorgvrager verstrekken over zaken, die met onderzoek of behandeling te maken hebben.</p> <p>3.8 Op zodanige wijze instructie geven dat de zorgvrager het begrijpt en hij de instructie kan opvolgen.</p> <p>3.10 Op een methodisch verantwoorde manier groeps- en individuele voorlichting geven en daarbij met verschillende GVO-modellen werken.</p>	<p>Groepsvoorlichting geven volgens criteria KT3.</p> <p>+ Aanvullingen student:</p>

Regisseur	<p>4. coördineert de verpleegkundige zorg, waardoor het een continu integraal proces is gericht is op het welzijn van de zorgvrager. Maakt hierbij gebruik van standaard procedures en ontwerp nieuwe procedures. Destilleert zelf taken uit het verloop van het zorgproces. Delegeert indien nodig taken en is verantwoordelijk voor de gehele zorguitvoer. Hierbij wordt samengewerkt met andere deskundigen van buiten de afdeling.</p>	<p>4.1 Rekening houden met de rechten en plichten van de zorgvrager.</p> <p>4.2 De behoefte aan coördinatie inschatten.</p> <p>4.3 Maatregelen te treffen zodat wordt voorkomen, dat de zorgvrager iedere keer opnieuw zijn verhaal moet vertellen.</p> <p>4.4 Maatregelen treffen zodat wordt voorkomen dat de zorgvrager van het kastje naar de muur wordt gestuurd.</p> <p>4.5 Ervoor zorgen dat de juiste activiteiten op het juiste moment door de juiste personen worden verricht.</p> <p>4.6 Op een proactieve wijze concrete Aanwijzingen geven aan zorgvragers, familieleden en zorgverleners over de mensen en middelen, die aangewend moeten worden om de zorg te realiseren.</p> <p>4.7 Overlap in de activiteiten voorkomen.</p> <p>4.8 De juiste instellingen en personen op het juiste moment inschakelen.</p> <p>4.9 Zo communiceren met andere professionals en de zorgvrager, dat deze mogelijke verwarringen in verwachtingen opheft.</p>	<p>Deelname aan een multidisciplinair overleg (MDO)</p> <p>+ Aanvullingen student:</p>
Ontwerper	<p>7. Levert een bijdrage aan het tot stand komen van het verpleegbeleid op de afdeling om de zorgverlening op de afdeling zo efficiënt en effectief te laten verlopen, Maakt hierbij gebruik van standaard procedures en ontwerp nieuwe procedures. Destilleert zelf taken uit het verloop van het zorgproces. Delegeert indien nodig taken en is verantwoordelijk voor de gehele zorguitvoer. Hierbij wordt samengewerkt met andere deskundigen van buiten de afdeling.</p>	<p>7.1 Rekening houden met waarden zorgvrager</p> <p>7.4 Oplossingsrichtingen formuleren voor dagelijkse problemen</p> <p>7.5 Verpleegmodellen toepassen.</p> <p>7.8 Beroepswaarden uitdragen</p>	
Coach	<p>10. staat ter ondersteuning de collega met raad en daad ter zijde. Maakt hierbij gebruik van standaard procedures en ontwerp nieuwe procedures. Destilleert zelf taken uit het verloop van het zorgproces. Delegeert indien nodig taken en is verantwoordelijk voor de gehele zorguitvoer. Hierbij wordt samengewerkt met andere deskundigen van buiten de afdeling.</p>	<p>10.2 De ander stimuleren en motiveren om zich te uiten over waarnemingen en gevoelens.</p> <p>10.3 Feedback ontvangen en geven op gedrag en gevoelens.</p> <p>10.4 Een voorbeeldrol vervullen.</p> <p>10.5 Reflecteren op eigen individueel en groepsgegedrag.</p>	
Beroeps-beoefenaar	<p>11. Vervult een actieve rol in de vernieuwing van het beroep en het bevorderen van het beroepsbewustzijn (verbinden met beroepshouding)</p>	<p>11.1 Zich identificeren met de waarden van het beroep.</p> <p>11.2 De beroepswaarden in de dagelijkse praktijk uitdragen.</p>	
	<p>12. Is actief met deskundigheidsbevordering bezig.</p>	<p>12.1 Een levenslange leerhouding ontwikkelen en uitdragen.</p>	

3. Verslaglegging en reflectie

In dit hoofdstuk staan de verslaglegging en reflectie centraal.

3.1 Logboek

Tijdens de stage houd je een logboek bij. In het logboek worden de volgende elementen beschreven.

- Een overzicht van de dagelijkse activiteiten, beschreven in een paar zinnen.
- Een korte beschrijving van de ervaringen; wat ging goed en wat ging minder goed?
- De feedback van collega's waarmee de stagiair gewerkt heeft.

Dit logboek is een hulpmiddel voor jezelf. Het helpt je bij je leerproces en kan aanknopingspunten geven voor jouw gesprekken met de werkbegeleider / praktijkopleider en/of stagedocent.

Houd je stagedocent op de hoogte van je leerproces. Dit kan tijdens de contactmomenten op de HZ en/of door wekelijks een korte mail te sturen met daarin een beschrijving van de stand van zaken.

3.2 Reflectie

In de reflectiegesprekken wordt gereflecteerd op je leerproces. Deze gesprekken vinden **minimaal één keer per twee weken** plaats met de werkbegeleider/praktijkopleider. In deze gesprekken zullen zorgsituaties aan bod komen waarop je kunt reflecteren. In dat geval gebruik je de methode van Korthagen (zie bijlage 6 algemeen stagehandboek). Je moet van ieder reflectiegesprek een verslag maken en deze verslagen opnemen in jouw einddossier.

Het logboek en de verslagen van de opdrachten van de te ondernemen activiteiten kunnen als uitgangspunt gebruikt worden voor de reflectiegesprekken. De stagiair en de begeleiders kunnen ook zelf besprekpunten, die aan de stage gerelateerd zijn, inbrengen.

4. Toetsing

Differentiatielintstage 1 heeft drie toetsmomenten. Deze toetsmomenten zijn opgedeeld in twee formatieve toetsen en één summatieve toets. Formatieve toetsing houdt in dit geval in dat de toets niet bedoeld is om de student met een cijfer te beoordelen. Het is bedoeld om inzicht te geven waar de student staat en wat hij/zij nog moet doen om de competenties te behalen. Bij de eindbeoordeling is sprake van een zogenaamde summatieve toets en wordt een cijfer toegekend. De student verdient daarmee studiepunten.

1. **Goedkeuring stageleerplan** (formatief), zie par. 4.1;
2. **Voortgangstoets (VT)** (formatief), zie par. 4.2;
3. **Eindbeoordeling (EB)** (summatief), zie par. 4.3.

4.1 De goedkeuring van het stageleerplan

Je plant in overleg met de stagebegeleider een voortgangsgesprek. In dit gesprek, dat plaats moet vinden na afloop van de intensieve stageperiode (eind week 38), zal ook het stageleerplan worden besproken. De stagebegeleider keurt het stageleerplan op haalbaarheid in de praktijk. Het formulier in bijlage 2 wordt hiervoor gebruikt. De stagedocent bespreekt vervolgens met de student of het stageleerplan van het juiste niveau is en geeft indien nodig richting voor verbetering. Het gaat hier om een formatieve toetsing, dus niet om een cijfer, maar het is wél een belangrijke randvoorwaarde om de stage te kunnen voortzetten en te behalen. Indien hieraan niet voldaan wordt, wordt de stage beëindigd.

Voorwaarden om tot **beoordeling van het stageleerplan** over te gaan zijn:

- Het stageleerplan is uiterlijk **eind week 38** (einde van de intensieve stageperiode) bij de stagedocent ingeleverd (inclusief *planning*).
- Bij inleveren bij de stagedocent is het stageleerplan reeds op haalbaarheid door de praktijk goedgekeurd (met formulieren zie bijlage 2).

Om bovenstaande deadlines te kunnen behalen is het van belang het voortgangsgesprek (en daarmee de goedkeuring van je stageleerplan) goed te plannen en af te stemmen met de stagebegeleider in de praktijk.

Indien de goedkeuring niet aan het stageleerplan gegeven kan worden moet de student het plan verbeteren en binnen een week opnieuw inleveren. Bij onvoldoende beoordeling van het stageleerplan of niet tijdig inleveren (binnen 10 werkdagen na aanvang van de stage) wordt de stage afgebroken en wordt als resultaat van de stage Niet Deelgenomen ingevoerd (zie ook 4.4 Herkansing van de stage).

4.2 De voortgangstoets

Na 210 stage-uren (dit moment valt ongeveer in week 44) vindt er een formatieve toetsing plaats waarin gekeken wordt in hoeverre de competenties zijn behaald en wat de student nog moet doen om de competenties te behalen. Het is mogelijk dat een onvoldoende wordt gehaald. Herkansing is

dan (nog) niet van toepassing. Het stageleerplan wordt dan besproken en wordt waar nodig aangevuld of aangepast.

- De voortgangstoets gebeurt aan de hand van hetzelfde formulier als voor de eindbeoordeling (zie bijlage 3).
- De stagiair stelt de stagedocent op de hoogte van het resultaat van de voortgangstoets.
- Leerpunten voor het vervolg van de stage worden opgenomen in het stageleerplan

Voorwaarden waaraan voldaan moet zijn voordat de werk-/praktijkbegeleider over kan gaan tot opstellen van de voortgangstoets:

- een goedgekeurd stageleerplan
- de vereiste reflectiegesprekken hebben plaatsgevonden (verslagen hiervan zijn aanwezig);
- een door de stagiair zelf ingevuld beoordelingsformulier is aanwezig met onderbouwing van eigen argumenten. Dit als input voor het gesprek.

4.3 De eindbeoordeling

De eindbeoordeling vindt plaats aan de hand van het bijbehorende beoordelingsformulier (zie bijlage 3). Het doel is dat de praktijkopleider/werkbegeleider hiermee een beoordelingsadvies uitbrengt aan de stagedocent. Voordat de praktijkopleider/werkbegeleider tot het advies over kan gaan, is voldaan aan de voorwaarden die beschreven staan in het beoordelingsformulier (bijlage 3). De stagedocent geeft de definitieve beoordeling. Bij twijfel aan het beoordelingsadvies houdt de stagedocent ruggespraak met een collega stagedocent en de stagecoördinator van de opleiding. De stage is behaald wanneer per competentie het resultaat minimaal 5,5 is. Indien één of meerdere competenties niet voldoende zijn, wordt het laagst gescoorde resultaat als eindresultaat van de stage ingevoerd.

Het cijfer van de eindbeoordeling is 100% van het eindcijfer van de stage. Bij een onvoldoende beoordeling informeert de stagedocent de studieloopbaancoach hierover.

Voordat de eindbeoordeling wordt opgemaakt lever je uiterlijk 25 januari 2019 een dossier in bij de stagedocent (via de documentenbalie). Het dossier is opgesteld conform "Richtlijnen voor een verslag" (zie bijlage 5). Het dossier moet minimaal onderstaande onderdelen bevatten, de check naar volledigheid wordt door de stagedocent voorafgaand aan de eindbeoordelingsgesprek vastgesteld en is een voorwaarde voor deelname.

- Een inleiding, waarin je beschrijft hoe je de voorbereiding op je stage hebt vormgegeven.
- Het goedgekeurde stageleerplan (inclusief verklaring van goedkeuring, bijlage 1).
- Een ingevuld formulier van het vereiste aantal reflectiegesprekken (bijlage 3), inclusief een verslag van ieder gesprek die met je werkbegeleider plaatsvonden.
- Een ingevuld en door de werkbegeleider ondertekende tussentijdse beoordeling en eindbeoordeling (bijlage 2). *De originele eindbeoordeling neem je mee naar het eindgesprek met de stagedocent.*
- Een door de student ingevuld beoordelingsformulier. Tevens onderbouwt de stagiair de beoordeling met eigen argumenten. Deze voorbereiding wordt meegebracht naar het (tussen- en eind)gesprek.

- Een ingevulde en door de werkbegeleider getekende presentielijst (bijlage 4) waaruit blijkt dat er minimaal 432 uur stage is gelopen. *Het originele formulier neem je mee naar het eindgesprek met de stagedocent.*

4.4. Herkansing van de stage

Als het resultaat van de eindbeoordeling onvoldoende is moet de stage herkanst worden. In overleg met de SLC, de stagedocent en de stagecoördinator wordt de herkansingsstage in een nader te bepalen lesvrije periode gepland. Zie algemeen stagehandboek par 6.3.

Bijlage 1 Houdingsaspecten van de stagiair als beroepsbeoefenaar/ werknemer

Werknemer/ beroepsbeoefenaar	Houdingsaspecten
	1. Toont assertiviteit
	2. Toont initiatieven
	3. Toont discipline
	4. Is accuraat
	5. Is leergierig
	6. Is begrenzend
	7. Is kritisch

Bijlage 2 Beoordelingsformulier stageleerplan

Naam stagiair : .....

Studentennummer : .....

Opleiding : Bachelor Verpleegkunde

Naam instelling : .....

Afdeling : .....

Naam praktijkopleider : .....

Naam werkbegeleider : .....

Naam stagedocent : .....

Stageperiode van : ..... tot en met .....

Het stageleerplan en de leerplanning zijn haalbaar op de stageplaats.

Datum:

.....

Handtekening(en) praktijkopleider/werkbegeleider:

.....

Het inhoudsniveau van het stageleerplan sluit aan bij de te behalen doelstellingen.

Datum:

.....

Handtekening stagedocent:

.....

Bijlage 3 Eindbeoordelingsformulier

De beoordeling bevat randvoorwaardelijke items om tot beoordeling over te gaan, houdingsaspecten en beroepsinhoudelijke competenties.

Stagiair: ..... Studentennummer: ..... Instelling: ..... Afdeling:	Praktijkopleider: ..... Werkbegeleider: ..... Stagedocent: .....
De beoordeling wordt opgemaakt indien aan punt 1 t/m 5 is voldaan.	
1. Een goedgekeurd stageleerplan is aanwezig.	Voldaan / niet voldaan
2. De reflectiegesprekken hebben plaatsgevonden (verslagen zijn aanwezig).	Voldaan / niet voldaan
3. Presentielijst: 432 uren afgetekend.	Voldaan / niet voldaan
4. Een tussentijdse beoordeling is aanwezig.	Voldaan / niet voldaan
5. Een door de student ingevuld beoordelingsformulier (competentie 1, 2, 3, 4, 7, 10, 11 en 12), met argumentatie is aanwezig.	Voldaan / niet voldaan

<p>Competentie 1. Om de last van ziekte, handicap of sterven te verlichten, verleent de bachelor verpleegkundige op een professioneel verantwoorde wijze verpleegkundige zorg op menselijke maat.</p>	<p>1. beheerst de deeltaak niet</p>	<p>10. beheerst de deeltaak uitmuntend</p>																				
<p>Doelstelling De stagiair: Verleent professionele zorg aan een zorgvrager(s), met meervoudige problematiek. Maakt hierbij gebruik van standaard procedures en ontwerp nieuwe procedures. Destilleert zelf taken uit het verloop van het zorgproces. Delegeert indien nodig taken en is verantwoordelijk voor de gehele zorguitvoer. Hierbij wordt samengewerkt met andere deskundigen van buiten de afdeling.</p>	<p style="text-align: center;">Beoordeling (score 1-10)</p>																					
<p>Deeltaken De stagiair toont dit door :</p> <p>1.1 Betrokkenheid te tonen voor de patiënt en zijn situatie. 1.2 Een professionele samenwerkingsrelatie aan te gaan. 1.3 Een assessment (behoeftepeiling) te doen. 1.4 Principes van evidence based handelen toe te passen. 1.5 Planmatig te werken. 1.6 Verslaglegging. 1.7a Basiszorg te bieden. 1.7b Geïntegreerde psychosociale zorg te verlenen. 1.7c Medisch technische zorg te regelen. 1.8 Morele handelingen, mentale handelingen en technische handelingen te integreren. 1.9 Spanningen tussen de behoeften/ belangen van de diverse patiënten te hanteren. 1.10 Informatietechnologie te gebruiken.</p>	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td> </tr> </table>		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10													
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0													
<p>Totaalscore competentie 1</p>																						

<p>Competentie 2 Om risico's voor de gezondheid en complicaties van onderzoek of behandeling te verminderen, past de bachelor verpleegkundige primaire, secundaire en tertiaire preventie toe.</p>	<p>1. beheerst de deeltaak niet</p>	<p>10. beheerst de deeltaak uitmuntend</p>																				
<p>Doelstelling De stagiair: Past primaire, secundaire en tertiaire preventie bij meervoudige problematiek toe. Maakt hierbij gebruik van standaard procedures en ontwerp nieuwe procedures. Destilleert zelf taken uit het verloop van het zorgproces. Delegeert indien nodig taken en is verantwoordelijk voor de gehele zorguitvoer. Hierbij wordt samengewerkt met andere deskundigen van buiten de afdeling.</p>	<p>Beoordeling (score 1-10)</p>																					
<p>Deeltaken De stagiair toont dit door :</p> <p>2.1 Een klimaat scheppen waarin preventie kan gedijen.</p> <p>2.2 Op een professionele wijze prognoses geven over de risico's die een zorgvrager loopt.</p> <p>2.3 Gerichte keuzes maken uit verschillende beïnvloedingsmethoden.</p> <p>2.4 Vroegtijdig en proactief interventies uitvoeren, zo mogelijk gebaseerd op wetenschappelijke inzichten.</p> <p>2.5 Gebruik maken van interventiemethoden die de zorgvragers stimuleren tot gewenst gedrag.</p> <p>2.6 De omgeving beïnvloeden waardoor deze veiliger wordt.</p> <p>2.7 Uitvoering geven aan collectieve preventiemaatregelen.</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td> </tr> </table>		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10													
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0													
<p style="text-align: right;">Totaalscore competentie 2</p>																						

<p>Competentie 3 Om risico's voor de gezondheid en complicaties van onderzoek of behandeling te verminderen, past de bachelor verpleegkundige primaire, secundaire en tertiaire preventie toe.</p>	<p>1. beheerst de deeltaak niet</p>	<p>10. beheerst de deeltaak uitmuntend</p>																				
<p>Doelstelling De stagiair: Geeft op basis van een programmatische aanpak informatie, voorlichting en advies aan individuen en groepen. Om een gezonde leefstijl te bevorderen. Maakt hierbij gebruik van standaard procedures en ontwerp nieuwe procedures. Destilleert zelf taken uit het verloop van het zorgproces. Delegeert indien nodig taken en is verantwoordelijk voor de gehele zorguitvoer. Hierbij wordt samengewerkt met andere deskundigen van buiten de afdeling.</p>	<p style="text-align: center;">Beoordeling (score 1-10)</p>																					
<p>Deeltaken De stagiair toont dit door :</p> <p>3.1 Voorbeeld gedrag vertonen als werker in de gezondheidszorg.</p> <p>3.2 Een situatieanalyse maken, op basis waarvan besloten wordt dat GVO nodig is.</p> <p>3.3 Programmatische voorlichting geven aan individu of groep, ondersteund door andere maatregelen.</p> <p>3.4 De juiste media kiezen voor voorlichting en beïnvloeding.</p> <p>3.5 Informatie geven op een verantwoorde manier.</p> <p>3.6 Zo nodig barrières wegnemen, die het de zorgvrager moeilijk maken om inderdaad wat met de informatie te doen.</p> <p>3.7 Feitelijke informatie aan de zorgvrager verstrekken over zaken, die met onderzoek of behandeling te maken hebben.</p> <p>3.8 Op zodanige wijze instructie geven dat de zorgvrager het begrijpt en hij de instructie kan opvolgen.</p> <p>3.10 Op een methodisch verantwoorde manier groeps- en individuele voorlichting geven en daarbij met verschillende GVO- modellen werken.</p>	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td> </tr> </table>		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10													
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0													
<p>Totaalscore competentie 3</p>																						

<p>Competentie 4 Om de zorg te laten verlopen als een continu integraal proces dat gericht is op het welzijn van de zorgvrager coördineert de bachelor verpleegkundige de zorg.</p>	<p>1. beheerst de deeltaak niet</p>	<p>10. beheerst de deeltaak uitmuntend</p>																				
<p>Doelstelling De stagiair: coördineert de verpleegkundige zorg, waardoor het een continu integraal proces is gericht is op het welzijn van de zorgvrager. Maakt hierbij gebruik van standaard procedures en ontwerp nieuwe procedures. Destilleert zelf taken uit het verloop van het zorgproces. Delegeert indien nodig taken en is verantwoordelijk voor de gehele zorguitvoer. Hierbij wordt samengewerkt met andere deskundigen van buiten de afdeling.</p>	<p style="text-align: center;">Beoordeling (score 1-10)</p>																					
<p>Deeltaken De stagiair toont dit door :</p> <p>4.1 Rekening houden met de rechten en plichten van de zorgvrager.</p> <p>4.2 De behoefte aan coördinatie inschatten.</p> <p>4.3 Maatregelen te treffen zodat wordt voorkomen, dat de zorgvrager iedere keer opnieuw zijn verhaal moet vertellen.</p> <p>4.4 Maatregelen treffen zodat wordt voorkomen dat de zorgvrager van het kastje naar de muur wordt gestuurd.</p> <p>4.5 Ervoor zorgen dat de juiste activiteiten op het juiste moment door de juiste personen worden verricht.</p> <p>4.6 Op een proactieve wijze concrete Aanwijzingen geven aan zorgvragers, familieleden en zorgverleners over de mensen en middelen, die aangewend moeten worden om de zorg te realiseren.</p> <p>4.7 Overlap in de activiteiten voorkomen.</p> <p>4.8 De juiste instellingen en personen op het juiste moment inschakelen.</p> <p>4.9 Zo communiceren met andere professionals en de zorgvrager, dat deze mogelijke verwarringen in verwachtingen opheft.</p>	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td> </tr> </table>		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10													
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0													
<p style="text-align: right;">Totaalscore competentie 4</p>																						

<p>Competentie 7 Om de zorgverlening op de afdeling zo efficiënt, effectief en goed mogelijk op de afdeling te laten verlopen, levert de bachelor verpleegkundige een bijdrage aan het tot stand komen van het verpleegbeleid.</p>	1. beheerst de deeltaak niet	10. beheerst de deeltaak uitmuntend																				
<p>Doelstelling De stagiair: Levert een bijdrage aan het tot stand komen van het verpleegbeleid op de afdeling om de zorgverlening op de afdeling zo efficiënt en effectief te laten verlopen. Maakt hierbij gebruik van standaard procedures en ontwerp nieuwe procedures. Destilleert zelf taken uit het verloop van het zorgproces. Delegeert indien nodig taken en is verantwoordelijk voor de gehele zorguitvoer. Hierbij wordt samengewerkt met andere deskundigen van buiten de afdeling.</p>	<p>Beoordeling (score 1-10)</p>																					
<p>Deeltaken De stagiair toont dit door:</p> <p>7.1 Rekening houden met waarden zorgvrager</p> <p>7.4 Oplossingsrichtingen formuleren voor dagelijkse problemen</p> <p>7.5 Verpleegmodellen toepassen.</p> <p>7.8 Beroepswaarden uitdragen</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td> </tr> </table>		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10													
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0													
<p>Totaalscore competentie 7</p>																						
<p>Competentie 10 Om stagiairs en collega- verpleegkundigen en -verzorgenden te steunen in hun professionele identiteit, staat de bachelor verpleegkundige de collega met raad en daad ter zijde.</p>	1. beheerst de deeltaak niet	10. beheerst de deeltaak uitmuntend																				
<p>Doelstelling De stagiair: staat ter ondersteuning de collega met raad en daad ter zijde. Maakt hierbij gebruik van standaard procedures en ontwerp nieuwe procedures. Destilleert zelf taken uit het verloop van het zorgproces. Delegeert indien nodig taken en is verantwoordelijk voor de gehele zorguitvoer. Hierbij wordt samengewerkt met andere deskundigen van buiten de afdeling.</p>	<p>Beoordeling (score 1-10)</p>																					
<p>Deeltaken De stagiair toont dit door:</p> <p>10.2 De ander stimuleren en motiveren om zich te uiten over waarnemingen en gevoelens.</p> <p>10.3 Feedback ontvangen en geven op gedrag en gevoelens.</p> <p>10.4 Een voorbeeldrol vervullen.</p> <p>10.5 Reflecteren op eigen individueel en groepsgedrag.</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td> </tr> </table>		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10													
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0													
<p>Totaalscore competentie 10</p>																						

<p>Competentie 11</p> <p>Om het beroep van verpleegkundige te ontwikkelen tot een professie die aansluit bij maatschappelijke ontwikkelingen van de eenentwintigste eeuw vervult de –bachelor verpleegkundige een actieve rol in de vernieuwing van het beroep en het bevorderen van het beroepsbewustzijn.</p>	<p>1. beheerst de deeltaak niet</p>	<p>10. beheerst de deeltaak uitmuntend</p>																				
<p>Doelstelling</p> <p>De stagiair : Vervult een actieve rol in de vernieuwing van het beroep en het bevorderen van het beroepsbewustzijn (verbinden met beroepshouding)</p> <p>Deeltaken</p> <p>De stagiair toont dit door :</p>	<p>Beoordeling (score 1-10)</p>																					
<p>11.1 Zich te identificeren met de waarden van het beroep.</p> <p>11.2 De beroepswaarden in de dagelijkse praktijk uit te dragen.</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td> </tr> </table>		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10													
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0													
<p style="text-align: center;">Totaalscore competentie 11</p>																						

<p>Competentie 12</p> <p>Om de kwaliteit van het verpleegkundig beroep op het vereiste peil te houden zodat het kan voldoen aan de maatschappelijke criteria, werkt de bachelor verpleegkundige actief mee aan de bevordering van de deskundigheid van de beroepsgroep.</p>	<p>1. beheerst de deeltaak niet</p>	<p>10. beheerst de deeltaak uitmuntend</p>																				
<p>Doelstelling</p> <p>De stagiair : is actief met deskundigheidsbevordering bezig.</p> <p>Deeltaken</p> <p>De stagiair toont dit door :</p>	<p>Beoordeling (score 1-10)</p>																					
<p>12.1 Een levenslange leerhouding te ontwikkelen en uit te dragen</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td> </tr> </table>		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10													
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0													
<p style="text-align: center;">Totaalscore competentie 12</p>																						

Eindscore differentiatielintstage 1

Totaalscore competentie 1		Toelichting op de beoordeling
Totaalscore competentie 2		
Totaalscore competentie 3		
Totaalscore competentie 4		
Totaalscore competentie 7		
Totaalscore competentie 10		
Totaalscore competentie 11		
Totaalscore competentie 12		
Subtotaal		
Eindscore stage (subtotaal gedeeld door 8)		

Plaats: .....

Datum: .....

Naam werkbegeleider/praktijkbegeleider:	Naam Student:
Handtekening	Handtekening

Bovenstaand eindresultaat van de praktijkopleider/ werkbegeleider is een advies aan de stagedocent. De definitieve beoordeling wordt opgemaakt door de stagedocent. De stage is behaald wanneer per competentie het resultaat minimaal 5,5 is. Indien één of meerdere competenties niet voldoende zijn, wordt het laagst gescoorde resultaat als eindresultaat van de stage ingevoerd.

Eindbeoordeling door stagedocent	RESULTAAT DIFFERENTIATIELINTSTAGE 3
Naam stagedocent: Datum: Handtekening stagedocent:	

Bijlage 5 Richtlijnen voor een verslag

Gebaseerd op:

Steehouder, M., Jansen, C., Mulder, J., van der Pool, E., Zeil, W. (2012) Leren communiceren. Groningen/Houten, Noordhoff.

---

1. Omslag en titelpagina

De titelpagina bevat de titel en eventuele ondertitel van het verslag, de naam van de school, de studierichting, de naam van de student(en) en studentnummer(s), jaar en datum. Alleen bij een omvangrijk rapport of werkstuk (bijv. de eindschrijving) wordt een omslag en titelpagina gemaakt.

2. Voorwoord

Het voorwoord is bedoeld voor een persoonlijk element, motivatie ed. Verder is het de beste plaats voor een dankwoord.

3. Inhoudsopgave

De inhoudsopgave bevat de titels van de hoofdstukken en de paragrafen en de overige relevante onderdelen met vermelding van bladzijden. Alleen de beginbladzijden vermelden.

4. Inleiding

De inleiding heeft een structurerende functie. Met name bij langere teksten met meerdere hoofdstukken of paragrafen, bevat de inleiding de volgende onderdelen:

- a. een opening met de aanleiding of achtergrondinformatie;
- b. de doelstelling en probleemstelling;
- c. een leeswijzer.

5. Hoofddeel

Logischerwijs bevat dit deel de hoofdtekst, afhankelijk van het soort verslag (essay, onderzoeksrapport, recensie etc) kan dit deel uit meerdere hoofdstukken bestaan. Bijvoorbeeld:

- een weergave van de literatuurstudie;
- de gevolgde opzet (methoden);
- verslaglegging van de uitvoering;
- weergave van de resultaten;
- de discussie over de resultaten en de confrontatie met de literatuurstudie;
- de conclusies en aanbevelingen.

Ieder hoofdstuk begint met een klein stukje inleidende tekst waar het hoofdstuk over gaat (alleen bij hoofdstukken met meerdere paragrafen en meer dan twee pagina's).

6. Literatuurverwijzingen in de lopende tekst en literatuurlijst

Zodra in het verslag literatuur (boeken, tijdschriftartikelen, websites ed.) wordt geciteerd, geparafraseerd (in eigen woorden samenvatten) of gebruikt ter onderbouwing, moet de bron in de

lopende tekst opgenomen worden. Vervolgens wordt de literatuur/de bron waarnaar in de lopende tekst is verwezen opgenomen in een literatuurlijst (bibliografie).

Om uniformiteit in de literatuurreferenties te verkrijgen worden de richtlijnen van de American Psychological Association (APA) gevolgd.

Uitgebreide informatie hierover kun je vinden op diverse websites zoals:

https://hz.nl/uploads/documents_secure/De-APA-richtlijnen-uitgelegd-een-praktische-handleiding-voor-bronvermelding-in-het-hoger-onderwijs.pdf

<http://drcwww.uvt.nl/its/voorlichting/handleidingen/bibliotheek/apa.pdf>

www.rug.nl/noordster/schriftelijkevaardigheden/voorstudenten/bronliteratuurgebruik/verwijssystemen

<http://ommat.library.uu.nl/bewaren/litverwijzendigitalebronnen.html>

7. Bijlagen (appendix – appendices)

Bijlagen bevatten ondersteunende en aanvullende informatie. Het verslag zelf moet ook zonder bijlagen goed te begrijpen zijn.

Bijlagen nummeren en opnemen in de inhoudsopgave.

8. Overig

- Pagina's nummeren, behalve titelpagina
- Nieuwe alinea inspringen of regel wit. Vermijd alinea's van één regel.
- Tabellen moeten voorzien zijn van een bovenschrift en figuren van een onderschrift. Met een nummer en zo nodig van bronvermelding;
- Let op leesbaar en correct taalgebruik. Alleen het gebruik van de spellingscontrole van WORD is vaak niet genoeg! Bijvoorbeeld voor het juiste gebruik van werkwoordstijlen heb je niets aan de spellingscontrole.
- Een afkorting de eerste keer altijd voluit schrijven met de afkorting tussen haakjes. Bijvoorbeeld: Evidence Based Practice (EBP). In de rest van je tekst kun je vervolgens de afkorting gebruiken.
- Zorg voor afwisseling in de lengte van zinnen. Daardoor wordt de leesbaarheid verhoogd.
- Gebruik een zakelijke stijl, vermijd 'ik', 'wij' of 'je'-gebruik (dit geldt niet voor reflectie- en stageverslagen).
- Maak gebruik van naslagwerken, handboeken en websites voor het maken van een verslag en correct taalgebruik. Voorbeelden:
Steehouder, M., Jansen, C., Mulder, J., van der Pool, E., Zeil, W. (2012) Leren communiceren. Groningen/Houten, Noordhoff.

<http://woordenlijst.org/> (website van de Nederlandse Taalunie)